

۱۳۷۸۲۱۲

به نام خداوند بخشنده مهربان

قانون گذاری در مجالس کشورها

فرید ریجانی

سرشناسه : ۱۳۶۸ - کمیجانی، فرید،
عنوان و نام پدیدآور : قانون گذاری در مجالس کشورها / فرید کمیجانی.
مشخصات نشر : کرج: کاج طلایی، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری : ۱۹۲ ص.: نمودار.
شابک : ۱۲۰۰۰۰ ریال : : 978-600-7892-02-2
وضعیت فهرست نویسی: فیفا
یادداشت : کتابنامه.
موضوع : فنون گذاری
رده بندی کنگره : ۱۰۹۴ / تق ۸ ک / K۳۳۱۶
رده بندی دیویی : ۳۰۸
شماره کتابشناسی ملی : ۴۰۸۱۵۷۵

عنوان: قانون گذاری در مجالس کشورها
مؤلف: فرید کمیجانی
ناشر: کاج طلایی
طرح روی جلد: مهندس سعید کمیجانی
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
قطع: وزیری
سال انتشار: ۱۳۹۴
چاپخانه: پیشگام
قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

حقوق معنوی و مسئولیت مطالب این کتاب متعلق و بر عهده‌ی مؤلف می‌باشد. در این راستا هر گونه چاپ و تکثیر مطالب به هر شکل ممکن، و نمایش در سایت‌های اینترنتی منوط به کسب مجوز کتبی از ایشان می‌باشد.

پیشگفتار:

مجالس قانون گذاری بنا به اصل تفکیک قوا، وظایف و کارکردهای مهم تقنینی و سیاستگذاری را بر عهده دارند و لذا چنین ترتیبی در قوانین اساسی کشورها به اشکال گوناگون، مورد توجه و شناسایی قرار گرفته‌اند.

لازمه تحقق اصل حاکمیت قانون، وجود شفافیت و یگانگی و وحدت در نظام قانون گذاری است. پارلمان ها باید تنها مرجع وضع قانون در نظام سیاسی شناخته شوند و از ایجاد چندگانگی در مراجع قانون گذاری جلوگیری شود. ضمن آنکه اعمال هرگونه کارکرد شبه قانون گذاری نیز باید تحت نظارت کامل و مؤثر پارلمان ها قرار داشته باشد؛ باید اذعان داشت وحددهای موازی قانون گذاری که بعضاً اعتبار مصوبات آن ها برابر یا حتی بالاتر از اعتبار مصوبات مجالس قانون گذاری است، با منطق اصل تفکیک قوا و اصل حاکمیت قانون سازگاری ندارد. حال بررسی قانون اساسی کشورهای مختلف می تواند به این تنوری مهر آید بزرگوار.

کارآمدی، توانمندی و اقتدار ترقی سیاسی مجالس قانون گذاری به عوامل و متغیرهای بیرونی و متغیرهای درونی وابسته است و این عوامل هر دو به طور سازگار و توأمان می توانند، منشأ تأثیر باشند. و لذا توجه به این متغیرها بسیار حائز اهمیت است. این کتاب حاصل پژوهشی است که درصدد ارائه الگوهای پارلمانی مختلف، در قالب نظام های حقوقی و سیاسی متفاوت است. و از جمله اهداف این تحقیق، بهره مندی از نتایج تجارب و پیشرفت های آنان، در حوزه های تقنینی است.

در پایان بر خود لازم میدانم از مساعدت و راهنمایی های استاتید ارجمندم آقایان دکتر مهدی ناظمی اردکانی، محمدرضا مؤذیان، احمدعلی امامی و کارگروه مدیریت کلان دستگاههای فرهنگی شورای عالی انقلاب فرهنگی و دانشگاه جامع امام حسین (ع) که بستر تهیه این اثر را برای اینجانب فراهم نمودند تقدیر و تشکر نمایم.

تابستان ۱۳۹۴ - فرید کمیجانی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵.....	پیشگفتار:
۷.....	فهرست مطالب
۱۳.....	فصل اول: دیباچه
۱۴.....	پیشینه
۱۵.....	بیان مسئله
۱۹.....	ضرورت تحقیق
۲۰.....	اهداف تحقیق
۲۰.....	سؤالات تحقیق
۲۱.....	فرضیه های تحقیق
۲۳.....	مقایسه شورای نگهبان با مجالس سنا، دنیا
۲۸.....	مشکلات و موانع تحقیق
۲۸.....	فواید و کارکرد های مطالعه تطبیقی
۲۹.....	واژه شناسی
۳۰.....	ضوابط و ماهیت حقوق تطبیقی
۳۰.....	روش تحقیق و پژوهش
۳۱.....	فصل دوم: روند قانون گذاری در جمهوری اسلامی ایران
۳۲.....	مبحث نخست: مفهوم قانون و فرآیند تصویب آن
۳۲.....	گفتار نخست: قانون به معنای ماهوی و صوری
۳۲.....	گفتار دوم: مراجع صلاحیت دار وضع قانون
۳۷.....	گفتار سوم: کمیسیونهای داخلی مجلس
۳۸.....	گفتار چهارم: کمیسیون های خاص
۴۵.....	گفتار پنجم: دولت: شامل هیأت وزیران، هر یک از وزرا و کمیسیون های مشکل از چند وزیر
۵۹.....	مبحث دوم: شوراها

گفتار اول: شورای عالی استانها.....	۵۹
گفتار دوم: شورای عالی امنیت ملی.....	۶۰
مبحث سوم: فرایند قانونگذاری.....	۶۰
گفتار اول: مجمع تشخیص مصلحت نظام، جایگاه و نقش آن در قانونگذاری.....	۷۱
بند اول: وظایف مستقل مجمع تشخیص مصلحت نظام.....	۷۲
بند دوم: وظایف، مشورتی مجمع تشخیص مصلحت نظام.....	۷۳
بند سوم: وظایف نظارتی مجمع.....	۷۳
گفتار دوم: جایگاه مجمع فرایند قانونگذاری.....	۷۳
گفتار سوم: مراجع ارجاع داده مصوبه مجلس به مجمع تشخیص مصلحت نظام.....	۷۴
گفتار چهارم: موقعیت مجلس تشخیص مصلحت نظام در نظام قانونگذاری.....	۷۹
گفتار پنجم: نظارت رهبری بر اعمال قوه مقننه.....	۸۰
مبحث چهارم: شورای عالی انقلاب فرهنگی.....	۸۱
گفتار اول: اهمیت و ضرورت تعامل شورای عالی انقلاب فرهنگی و مجمع تشخیص مصلحت نظام.....	۸۶
گفتار دوم: نقش شورای عالی انقلاب فرهنگی در نظام قانون گذاری جمهوری اسلامی ایران.....	۸۷
مبحث پنجم: اختیارات مقام معظم رهبری.....	۸۸
گفتار اول: همتایی شورای عالی انقلاب فرهنگی با سایر کشورها.....	۹۵
نمودارهای قانون گذاری.....	۹۸
فصل سوم: روند قانون گذاری در مجالس کشورها.....	۱۰۱
مبحث نخست: نهادهای قانون گذاری: نحوه شکل گیری و اختیارات.....	۱۰۱
● گفتار نخست: پارلمان فرانسه.....	۱۰۱
بند اول: صلاحیت تقنینی پارلمان.....	۱۰۱
بند دوم: تصویب قوانین.....	۱۰۱
بند سوم: تصویب معاهدات بین المللی.....	۱۰۲
بند چهارم: اصلاح قانون اساسی.....	۱۰۲
گفتار دوم: بررسی نقش دو مجلس قانون گذاری در فرانسه.....	۱۰۳
گفتار سوم: دولت.....	۱۰۴

گفتار چهارم: شوراهای محلی.....	۱۰۴
گفتار پنجم: اختیارات رئیس جمهور.....	۱۰۴
بند اول: رفراندوم.....	۱۰۵
بند دوم: انحلال شورای ملی.....	۱۰۵
مبحث دوم: نحوه شکل گیری نهادهای قوه مقننه.....	۱۰۵
گفتار اول: نظارت بر قانون گذاری در نظام حقوق اساسی فرانسه.....	۱۰۶
گفتار دوم: قانون اساسی.....	۱۰۷
گفتار سوم: اهداف.....	۱۰۷
گفتار چهارم: توانین ارگانیک.....	۱۰۷
مبحث سوم: آیین نامه های داخلی مجالس.....	۱۰۸
گفتار اول: قوانین عادی.....	۱۰۸
گفتار دوم: مقررات.....	۱۰۸
گفتار سوم: نهاد های نظارت بر قوانین و شیوه نظارت آن ها.....	۱۰۸
گفتار چهارم: شورای قانون اساسی.....	۱۰۸
گفتار پنجم: ویژگی های نظارت بر قوانین در شورای قانون اساسی.....	۱۰۹
مبحث چهارم: ساختار داخلی مجالس فرانسه.....	۱۱۰
گفتار اول: سازمان داخلی مجلس ملی.....	۱۱۰
گفتار دوم: هیأت رئیسه.....	۱۱۰
گفتار سوم: کمیسیون ها.....	۱۱۰
گفتار چهارم: کمیسیون ویژه.....	۱۱۱
گفتار پنجم: سازمان داخل مجلس سنا.....	۱۱۱
مبحث پنجم: فرآیند قانون گذاری در پارلمان فرانسه.....	۱۱۲
گفتار اول: از ابتکار پیشنهاد تا آغاز مذاکرات.....	۱۱۳
گفتار دوم: حق ابتکار پیشنهاد اصلی قوانین: طرح ها و لوایح قانونی.....	۱۱۳
گفتار سوم: شیوه های اجرای ابتکار پیشنهاد.....	۱۱۴
گفتار چهارم: محدودیت های وارد بر حوزه عمومی ابتکار پیشنهاد پارلمانی.....	۱۱۵

مبحث ششم: مرحله بررسی کلی.....	۱۱۷
گفتار اول: مرحله بررسی جزء به جزء (ماده به ماده).....	۱۱۸
گفتار دوم: تصویب متن قطعی تا توشیح.....	۱۲۰
نمودارهای قانون گذاری در مجالس فرانسه.....	۱۲۶
● مبحث اول: پارلمان آمریکا.....	۱۲۷
گفتار اول: انواع و اقسام طرح ها و لوایح قانونی در کنگره فدرال امریکا و نحوه ارائه آنها (در مجلس نمایندگان).....	۱۲۸
گفتار دوم: طرح یا لایحه عادی.....	۱۲۸
گفتار سوم: طرح یا پیشنهاد مشترک اصلاحی.....	۱۲۸
گفتار چهارم: طرح یا پیشنهاد توافقی مجلسین.....	۱۲۹
گفتار پنجم: طرح یا پیشنهاد ساده داخلی.....	۱۲۹
مبحث دوم: انواع طرح ها و لوایح در مجلس سنا.....	۱۲۹
گفتار اول: طرح یا لایحه (عادی).....	۱۲۹
گفتار دوم: طرح یا پیشنهاد مشترک اصلاحی.....	۱۳۰
گفتار سوم: طرح یا پیشنهاد توافقی مجلسین.....	۱۳۱
گفتار چهارم: طرح یا پیشنهاد ساده داخلی.....	۱۳۲
نمودار قانون گذاری در کنگره فدرال آمریکا.....	۱۳۹
روند قانون گذاری در کشورهای شرقی (ژاپن و هندوستان).....	۱۴۱
● مبحث اول: فرآیند قانون گذاری در ژاپن.....	۱۴۱
گفتار اول: قدرت دو مجلس در ابتکار قوانین.....	۱۴۲
گفتار دوم: مجلس شورا.....	۱۴۲
مبحث دوم: تقدیم پیشنهاد به پارلمان.....	۱۴۳
گفتار اول: طرح در کمیسیون ها.....	۱۴۳
گفتار دوم: کمیته های ویژه.....	۱۴۴
گفتار سوم: تصویب قانون در پارلمان ژاپن.....	۱۴۵
گفتار چهارم: مجلس نمایندگان.....	۱۴۶
نمودار قانون گذاری.....	۱۵۰

● مبحث اول: مجلس قانون گذاری هند.....	۱۵۱
مقدمه.....	۱۵۱
گفتار اول: نظام حقوقی هندوستان.....	۱۵۱
گفتار دوم: قانون گذاری در هند.....	۱۵۲
مبحث دوم: مجلس نمایندگان هند (لوک سبها).....	۱۵۳
گفتار اول: مجلس عالی هند (راجیا سبها).....	۱۵۴
گفتار دوم: کمیسیون ها.....	۱۵۵
مبحث سوم: نهاد نگهبان قانون اساسی.....	۱۵۶
گفتار اول: رایج.....	۱۵۶
نمودار قانون گذاری در هند.....	۱۵۸
روند قانون گذاری در جهان و کشورهای اسلامی.....	۱۵۹
● مبحث اول: مجلس قانون گذاری مصر.....	۱۵۹
مقدمه.....	۱۵۹
گفتار اول: شیوه شکل گیری مجلس قانون گذاری.....	۱۵۹
گفتار دوم: مجلس خلق.....	۱۶۰
گفتار سوم: شورای مشورتی.....	۱۶۱
مبحث دوم: وظایف و اختیارات قانونگذاران ملی.....	۱۶۲
گفتار اول: مجلس خلق.....	۱۶۲
گفتار دوم: صلاحیت تقنینی.....	۱۶۲
گفتار سوم: صلاحیت مالی.....	۱۶۲
مبحث سوم: شورای مشورتی.....	۱۶۳
گفتار اول: کار کردها و وظایف کمیسیون های مجلس.....	۱۶۳
گفتار دوم: کمیسیون عمومی.....	۱۶۳
گفتار سوم: کمیسیون ارزشیابی.....	۱۶۴
گفتار چهارم: کمیسیون های مختلف.....	۱۶۴
مبحث چهارم: فرآیند شکل گیری و تصویب طرح ها و لوایح.....	۱۶۵

گفتار اول: مرجع تفسیر قوانین در مجالس قانون گذاری مصر.....	۱۶۹
نمودار قانون گذاری.....	۱۷۶
● مبحث اول: جایگاه مجلس قانون گذاری در کویت.....	۱۷۷
مقدمه:.....	۱۷۷
گفتار اول: نمایندگان و مجلس.....	۱۸۰
گفتار دوم: مجلس و قوه مجریه.....	۱۸۲
مبحث ده: فرآیند قانون گذاری.....	۱۸۶
نتیجه گیری.....	۱۸۹
منابع.....	۱۹۱